

DE ECOLOGIE VAN DE POPULIER EN ZIJN BIJDRAGE AAN DE BIODIVERSITEIT

Luc De Keersmaeker
Lelystad, 17 april 2019

inbo

Research Institute
for Nature and Forest

INLEIDING

- 1) Ecologische knelpunten van de populierenteelt
- 2) Biodiversiteit van populierenbos
- 3) Arme flora van populierenbos?
- 4) Mogelijkheden voor ecologisch bosuitbreiding

ECOLOGISCHE KNELPUNTEN VAN DE POPULIERENTEELT

- ✓ Aanplant in structuurrijk bos met waardevolle vegetatie
=> stap terug (habitat 91E0)

ECOLOGISCHE KNELPUNTEN VAN DE POPULIERENTEELT

- ✓ Aanplant in structuurrijk bos met waardevolle vegetatie => stap terug (91E0)
- ✓ Sterke drainage ⇔ ecologische / waterbergende functie

ECOLOGISCHE KNELPUNTEN VAN DE POPULIERENTEELT

- ✓ Aanplant in structuurrijk bos met waardevolle vegetatie => stap terug (91E0)
- ✓ Sterke drainage ⇔ ecologische / waterbergende functie
- ✓ Bebossing van ecologisch waardevol open habitat

BIODIVERSITEIT VAN POPULIERENBOS

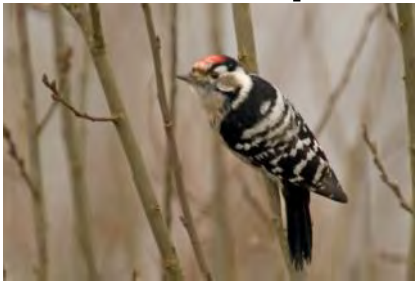
- ✓ Paarse schubwortel

- ✓ Oranjerode hertenzwam

- ✓ Kleine bonte specht en wielewaal

- ✓ Vermiljoenkever

- ✓ Totale biodiversiteit: es, beuk, haagbeuk < populier < eik

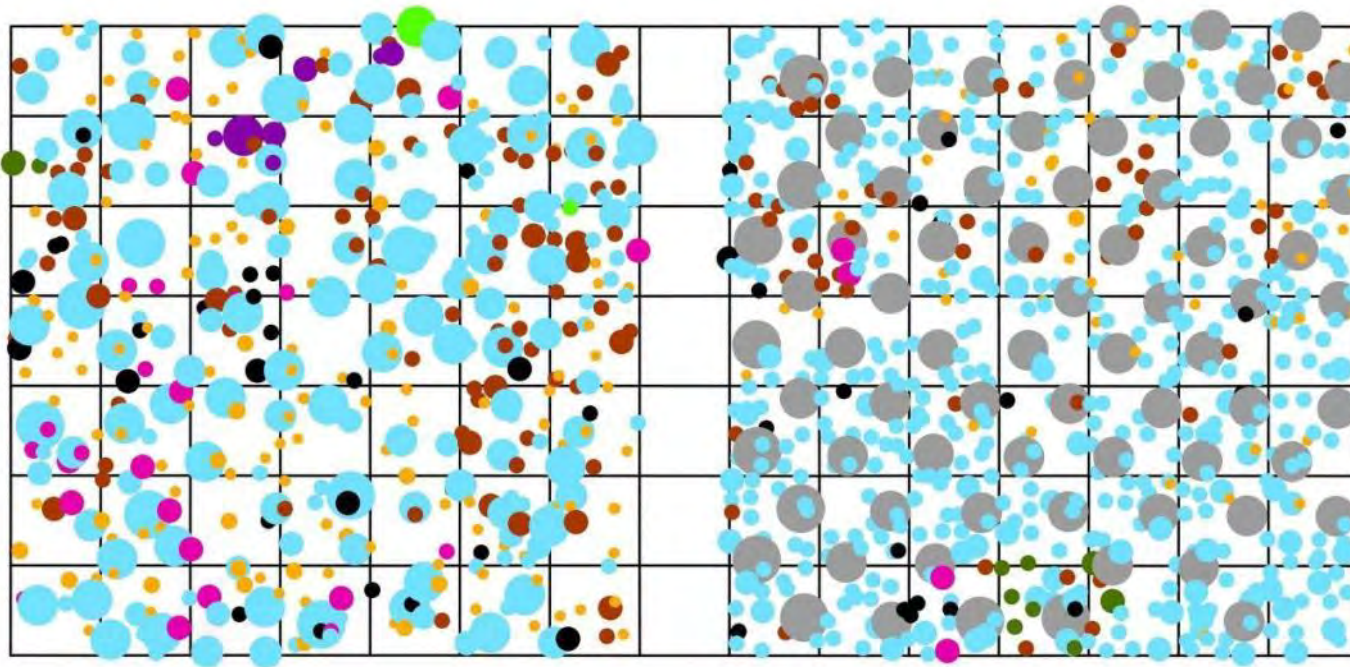
ARME FLORA VAN POPULIERENBOS?

- ✓ Vaatplanten met een voorkeur voor populierenbos (PhD Hermy 1985) :
grote brandnetel, hennepnetel, geel nagelkruid, kleefkruid, moerasspirea, ruw beemdgras, hondsdraf, drienerfmuur, kale jonker, speenkruid, muskuskruid, gewone engelwortel, bosandoorn

ARME FLORA VAN POPULIERENBOS?

✓ Hakhout => 80 jaar es vs. 80 jaar populier hooghout

DBH (mm)

- 50 - 100
- 101 - 200
- 201 - 300
- 301 - 500
- 501 - 710

BOOMSOORTEN

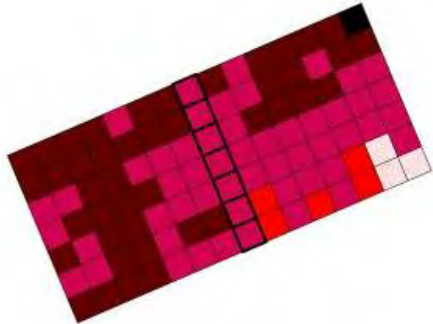
● Boskers	● Gladde iep	● Zomereik
● Gewone es	● Hazelaar	● Zwarte els
● Gewone esdoorn	● Cultuurpopulier	● Overige

ARME FLORA VAN POPULIERENBOS?

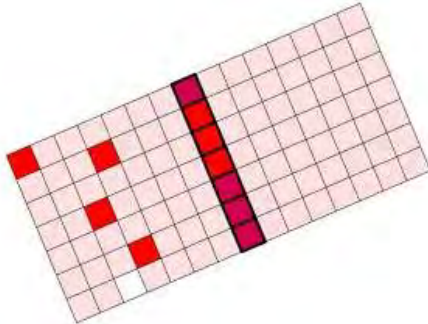
✓ Es: 19 oudbossoorten vs Pop: 17 oudbossoorten

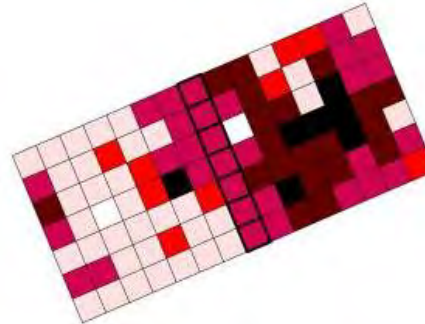
Bosanemoon

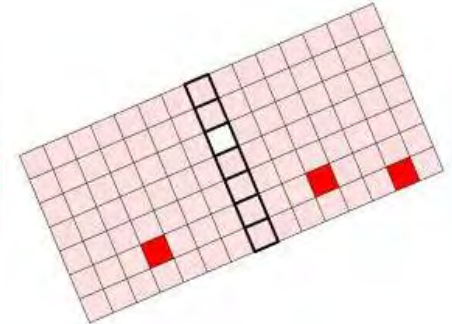
Slanke sleutelbloem

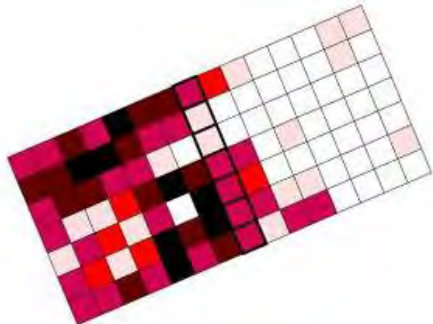
Dauwbraam

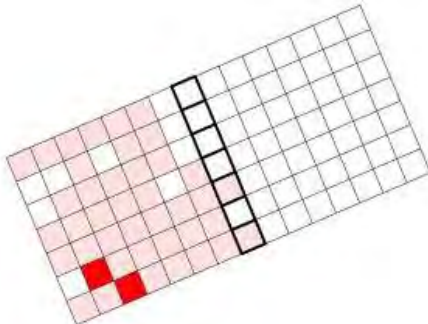
Eenbes

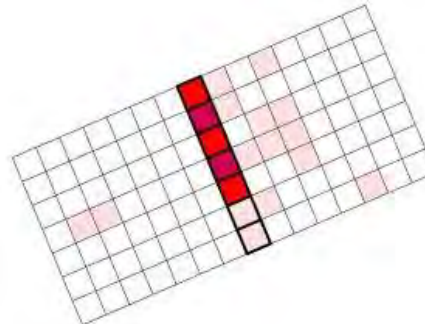
Gele dovenetel

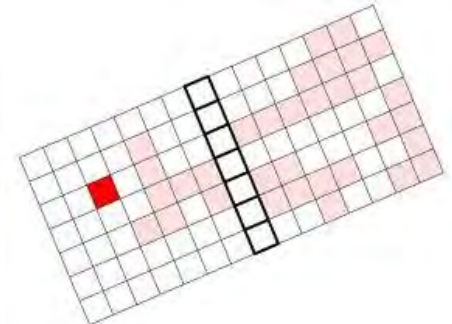
Gewone vogelmelk

Moesdistel

Heelkruid

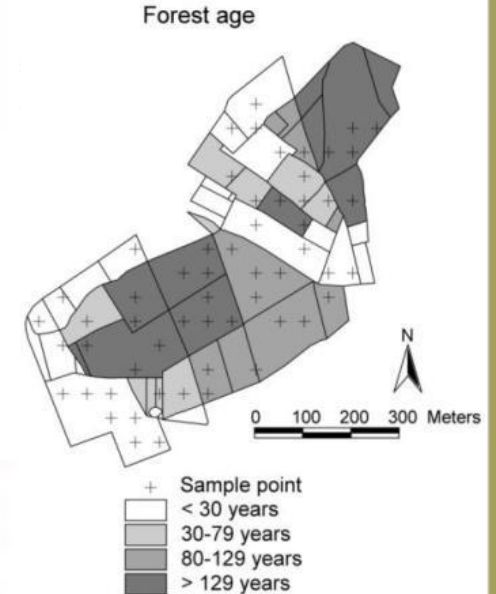
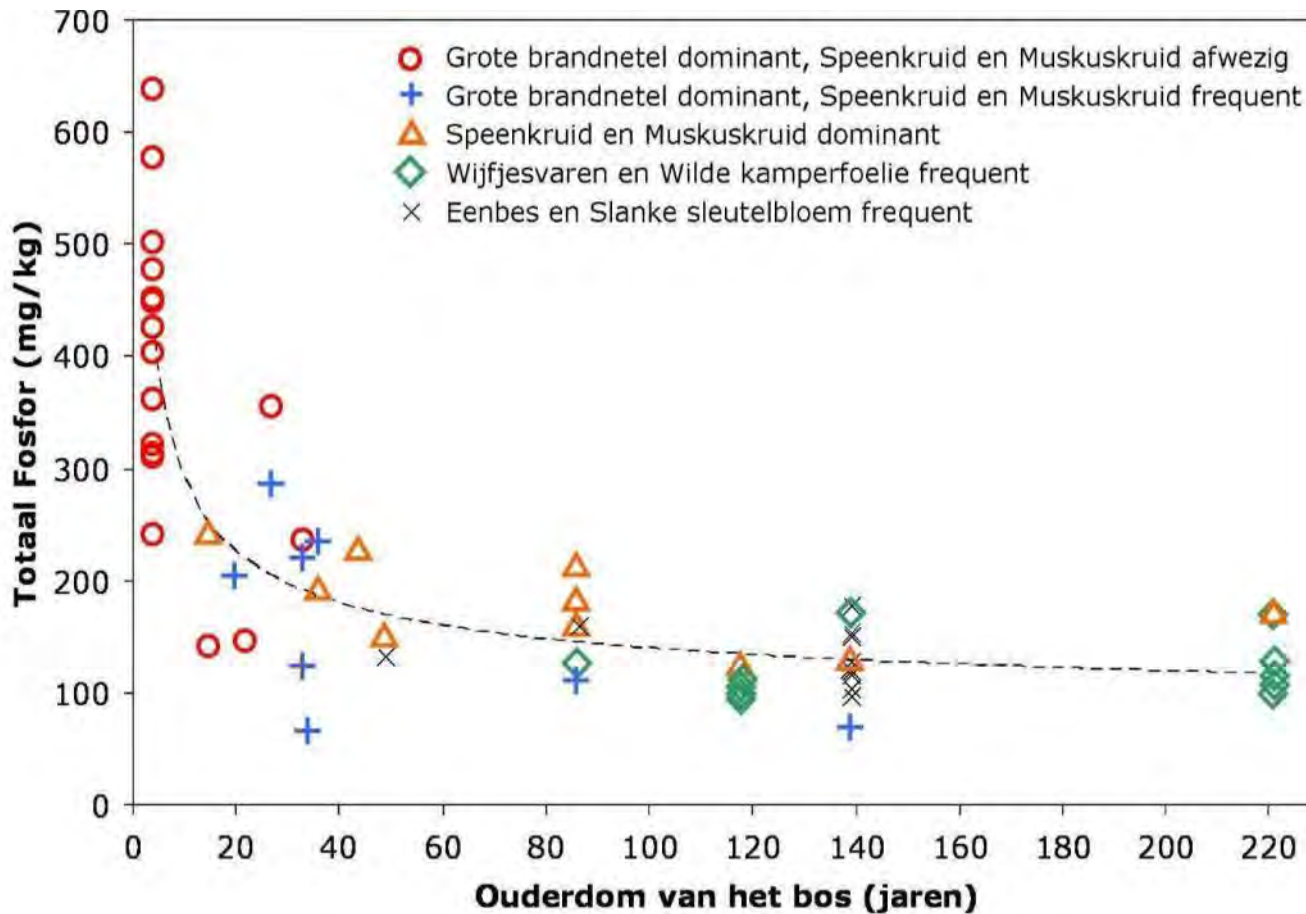
ARME FLORA VAN POPULIERENBOS?

- ✓ Populier: meer lichtminnende kruiden

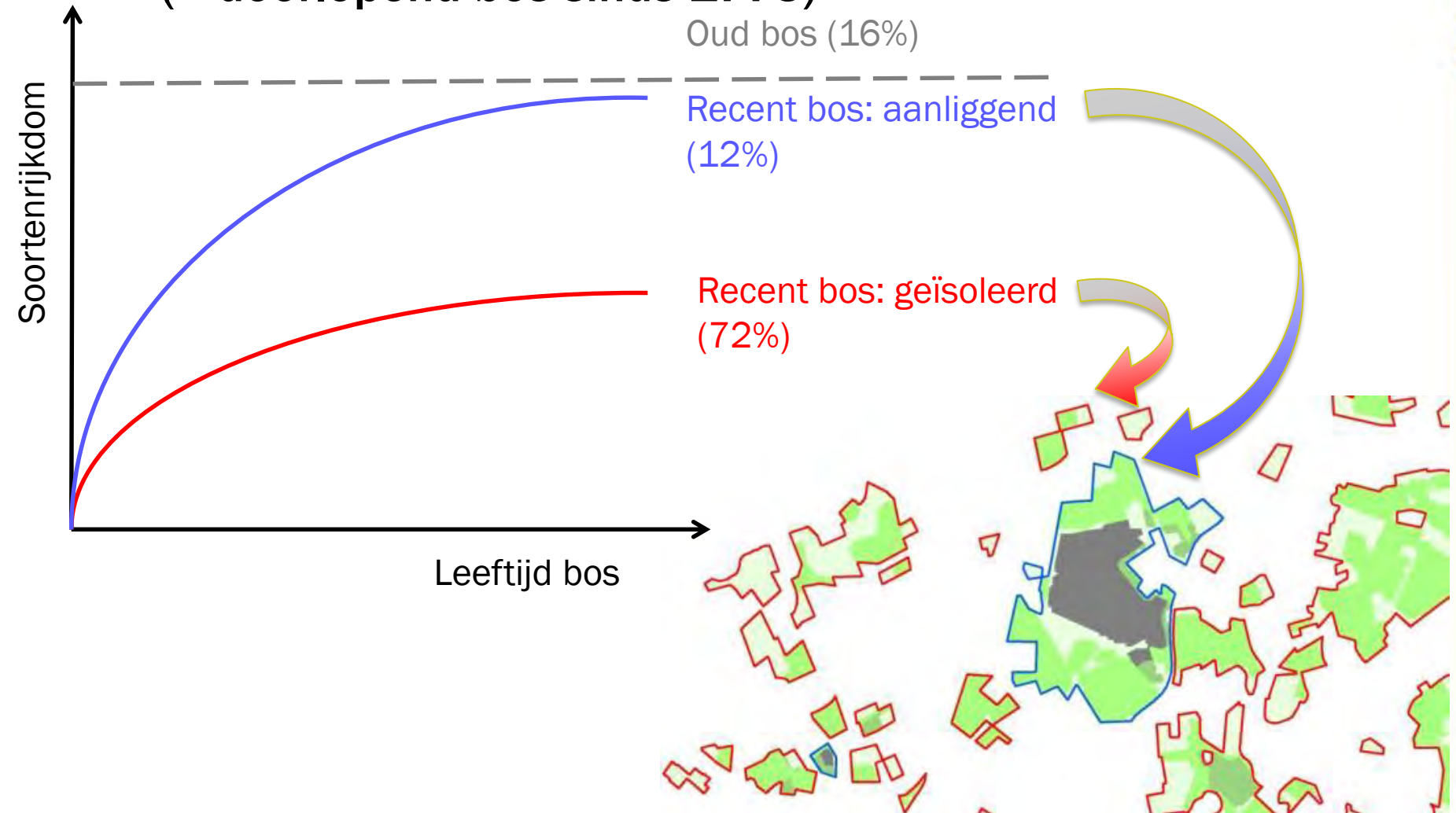
ARME FLORA VAN POPULIERENBOS?

✓ Oorzaak: bemesting landbouwgrond

ARME FLORA VAN POPULIERENBOS

- ✓ Oorzaak: isolatie van populierenaanplant t.o.v. oud bos (= doorlopend bos sinds 1775)

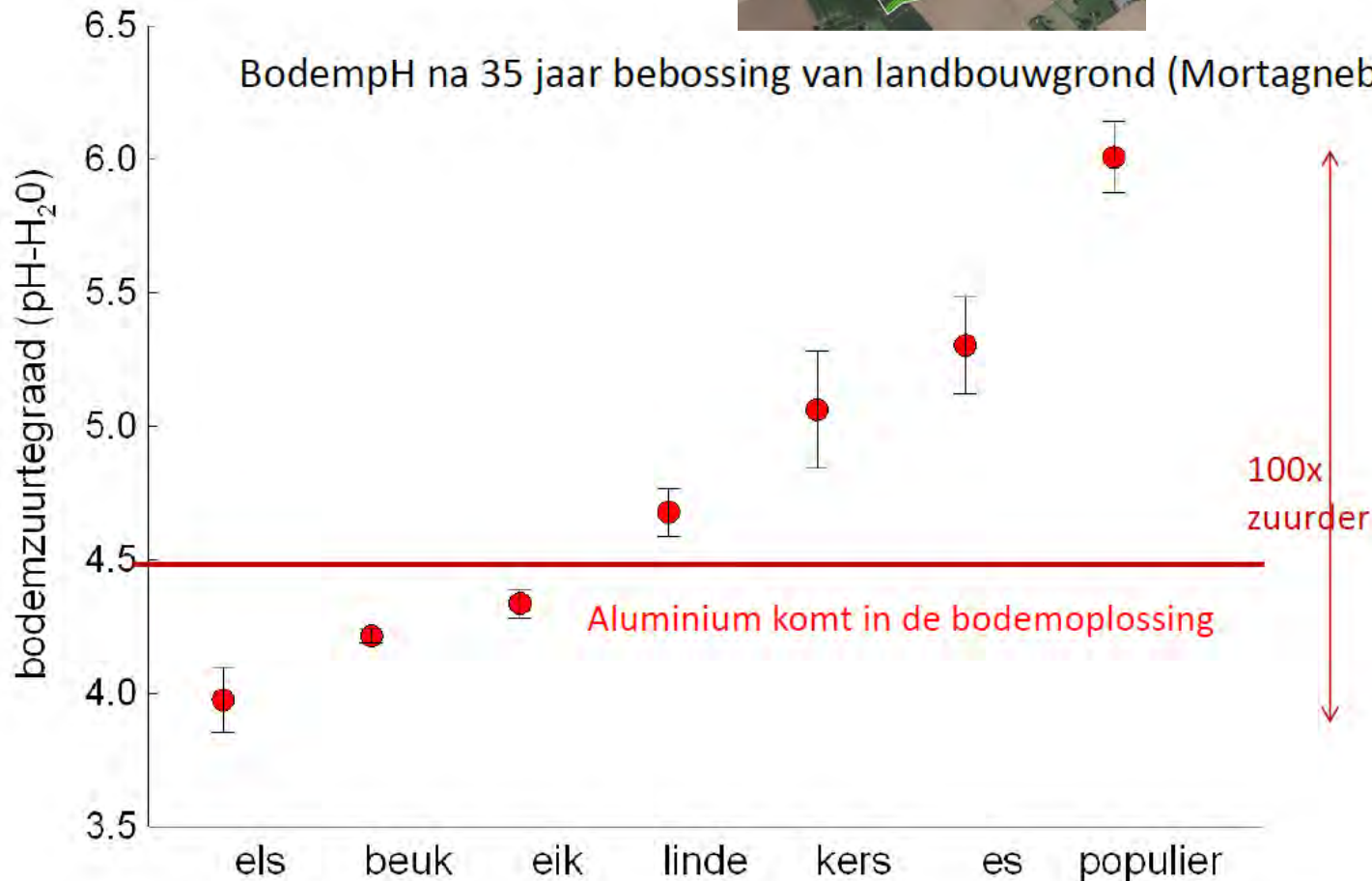

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

✓ Effecten via bodem

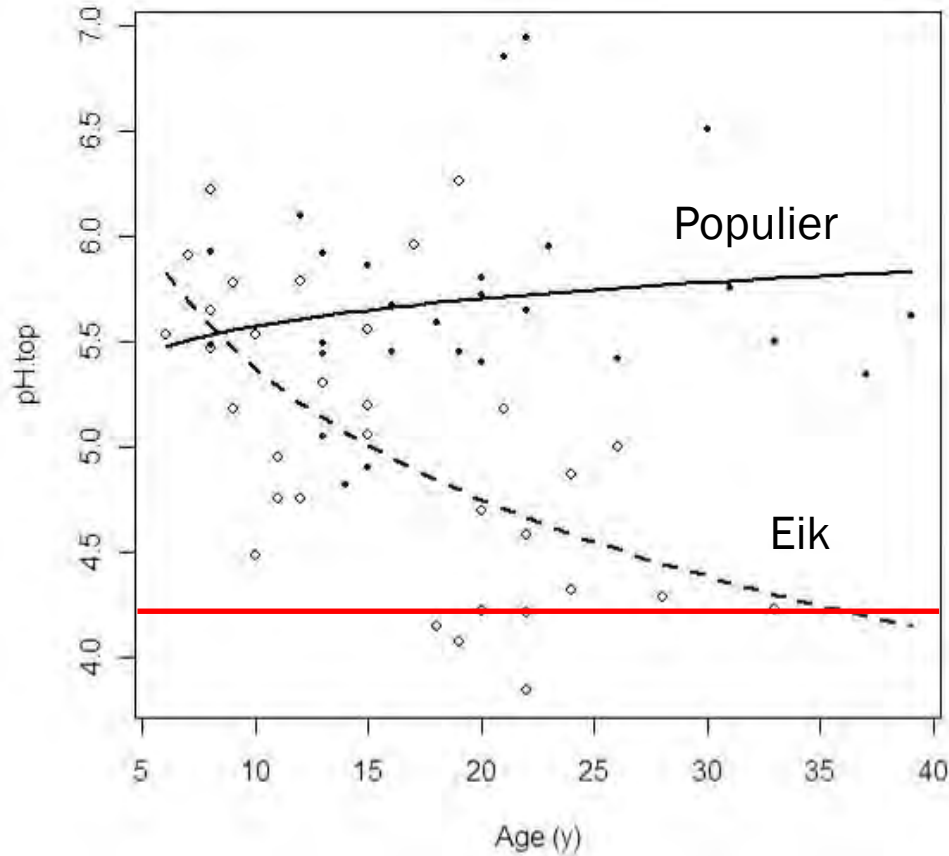
BodempH na 35 jaar bebossing van landbouwgrond (Mortagnebos)

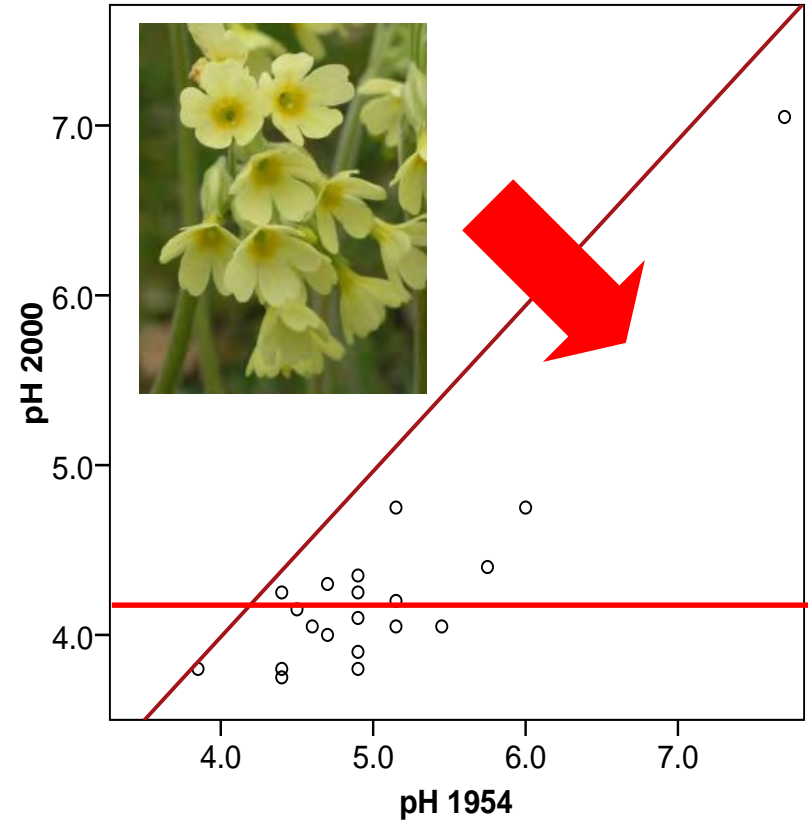
MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

✓ Effecten via bodem

Beboste landbouwgrond
(leemhoudende bodem)

Verzuring van oud bos op leem
(Meerdaalwoud bij Leuven)

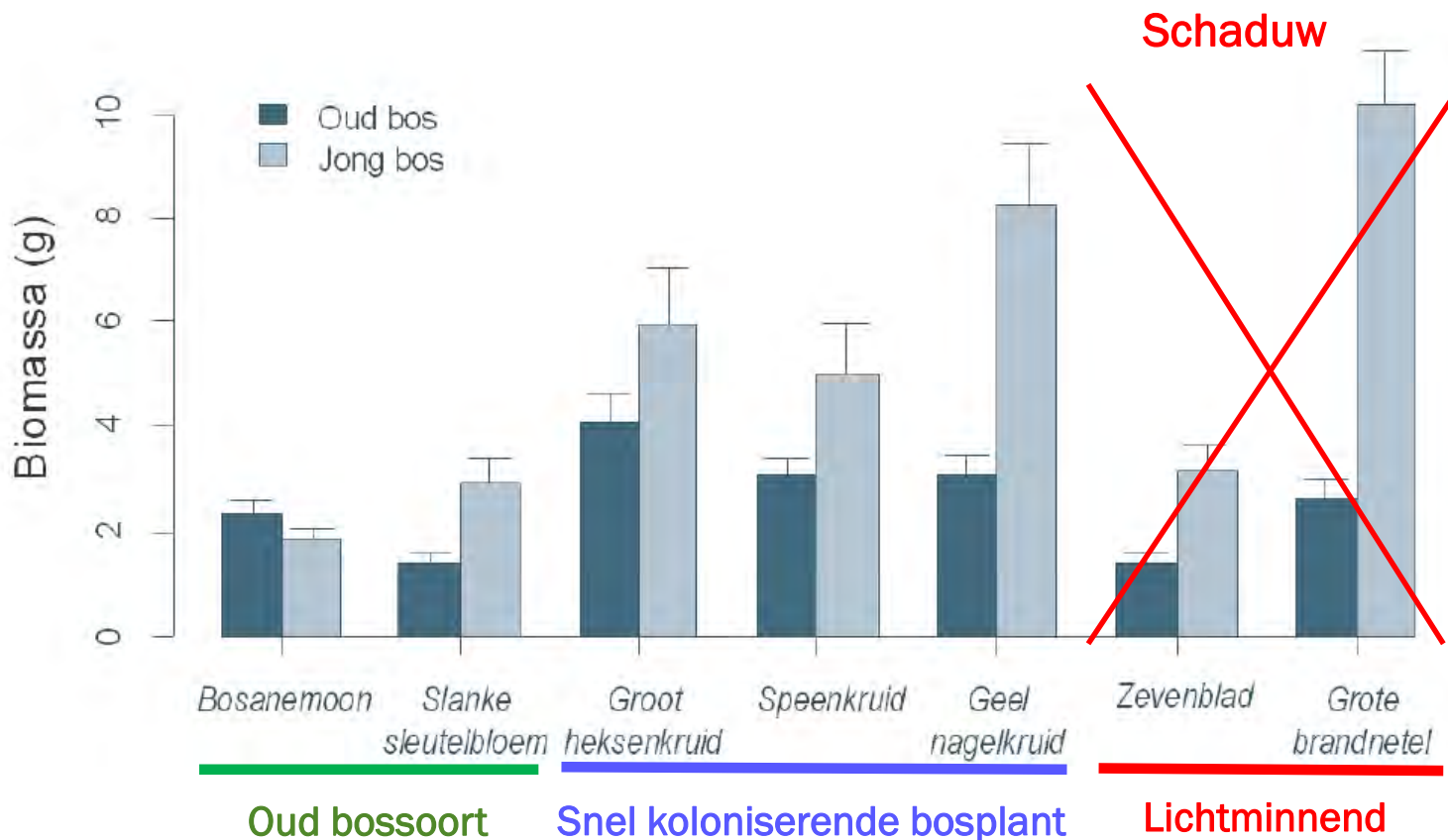

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

✓ Effecten via licht

Fosfor stimuleert forse lichtminners

Effecten tegengaan via beschaduwing (onderetage)

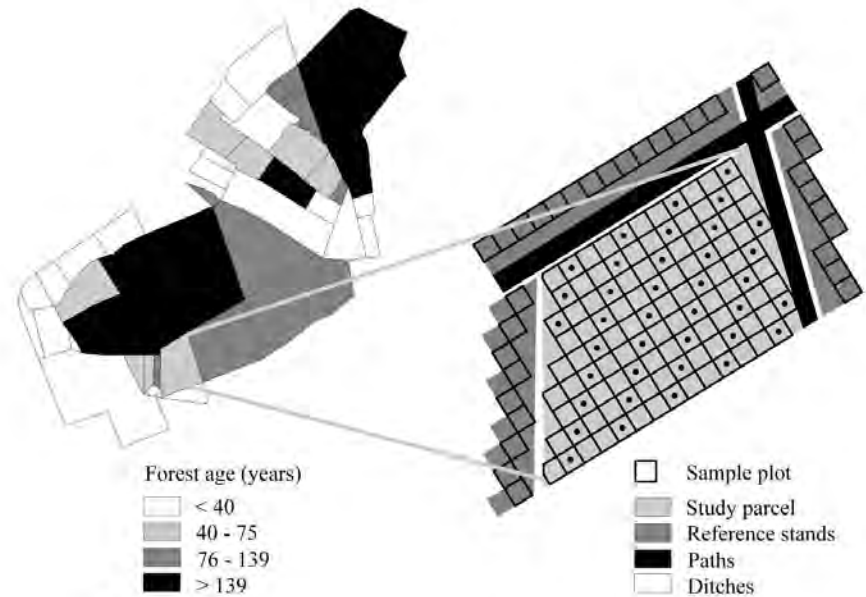
MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

✓ Effecten van kap: meer licht OK, maar voor korte tijd!

Eindkap in 1997 opstand 1952
(Populier + esdoorn)

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

- ⇒ Overstaanders populier met onderetage
- ⇒ Beheerd als hakhout = Middenbos

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

Andere mogelijkheid: maaien

MOGELIJKHEDEN VOOR ECOLOGISCH BOSUITBREIDING

Of: spontane vestiging houtige soorten
traag proces maar structuurrijk resultaat

